

ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ ΜΕ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΣΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Την Κυριακή της Πεντηκοστής, 4^η Ιουνίου 2023, ετελέσθη στην Ιερά Πατριαρχική Μονή Οσία Σάββα Ηγιασμένου Αλεξανδρείας Πατριαρχική Θεία Λειτουργία και ο Μ. Εσπερινός της Γουγκλισίας, προεξάρχοντας του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.κ. Θεόδωρου Β'.

Με τον σεπτό Προκαθήμενο της Δευτεροθρόνου Πρεσβυγενούς Εκκλησίας συλλειτουργήσαν οι μετέχοντες στις διεξαγόμενες στην Μεγάλη Πόλη εργασίες της διεθνούς Μικτής Επιτροπής Θεολογικού Διαλόγου μεταξύ Ορθοδόξου και Ρ/Καθολικής Εκκλησίας, Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Πισιδίας κ.Ιώβ και Σηλυβρίας κ.Μάξιμος (Οικουμενικό Πατριαρχείο), Μποτσουάνας κ. Γεννάδιος και Άκκρας κ.Πέτρος (Πατριαρχείο Αλεξανδρείας), Ανθηδώνος κ. Νεκτάριος (Πατριαρχείο Ιερθσοσολύμων), Δυτικής και Νοτίου Ευρώπης κ.Ιωσήφ (Πατριαρχείο Ρουμανίας), Κωνσταντίας και Αμμοχώστου κ.Βασίλειος (Εκκλησία Κύπρου), Μεσσηνίας κ.Χρυσόστομος (Εκκλησία Ελλάδος), Κορυτσάς κ.Ιωάννης (Εκκλησία Αλβανίας) και Μιχαλουπόλεως και Κασσοβίας κ.Γεώργιος (Εκκλησίας Τσεχίας και Σλοβακίας).

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Αχαλτσιχ κ.Θεόδωρος (Πατριαρχείο Γεωργίας) και οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας Γέρων Λεοντοπόλεως κ. Γαβριήλ, Γενικός Πατριαρχικός Επίτροπος, Γουινέας κ. Γεώργιος, Εκπρόσωπος της ΑΘΜ στη Αθήνα, Μέμφιδος κ. Νικόδημος, Πατριαρχικός Επίτροπος Καΐρου, Ναυκράτιδος κ. Παντελεήμων, Αρχιγραμματεύς της Αγίας και Ιεράς Συνόδου, Πηλουσίου κ. Νάρκισσος, Πατριαρχικός Επίτροπος Αλεξανδρείας και Ταμιάθεως κ. Γερμανός, Προϊστάμενος της Ι. Πατριαρχικής Μονής Οσίου Σάββα Ηγιασμένου Αλεξανδρείας.

Κατά την ομιλία του ο Μακ. Πάπας και Πατριάρχης κ.κ.Θεόδωρος Β' ανέφερε: «Έκλαμπρότατοι, Σεβασμιώτατοι, Πανοσιολογιώτατοι καί Έλλογιμώτατοι εκπρόσωποι τής Ρωμαιοκαθολικής καί τής ύπ'ουρανόν Όρθοδόξου Έκκλησίας, οι μετέχοντες στις έν Αλεξανδρεία έργασίες τής Μικτής θεολογικής Έπιτροπής του Διαλόγου τής Αγάπης,

Έντιμώτατοι Άρχοντες,, Λαέ του θεού ήγαπημένε,

«Ό καρπός του Πνεύματός έστίν αγάπη, χαρά, ειρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, άγαθωσύνη, πίστις, πραότητα, έγκράτεια” μάς διδάσκει ό Απόστολος Παύλος, γράφων πρός τούς Γαλάτες (Γαλ. 5,22). Με αυτόν τόν γλυκύτατον έννεαπλοϋν καρπό του Παναγίου Πνεύματος γευόμεθα από κοινού σήμερα τήν χαρά τής Πεντηκοστής.

Άσφαλώς “ή Χάρις του Αγίου Πνεύματος ήμάς συνήγαγεν” έδω έν ώραις αίσιαίς! Η Χάρις του Αγίου Πνεύματος μάς συνήγαγε στήν Πρεσβυγενή Καθέδρα του Αγίου Άποστόλου καί Εύαγγελιστου Μάρκου, μάς αξίωσε σήμερα ως φορείς καί φρυκτωρούς τής άμετακίνητης Άποστολικής Παρακαταθήκης τών πρώτων Χριστιανικών χρόνων νά συναντώμεθα καί νά ένώνουμε τίς δεήσεις μας “ύπέρ ειρήνης καί καταστάσεως του σύμπαντος κόσμου, εύσταθείας τών Αγίων του θεού Έκκλησιών καί τής τών πάντων ένώσεως”.

Άδελφοί εκπρόσωποι τών Άγιωτάτων Έκκλησιών μας, Όρθοδόξου καί Ρ/Καθολικής,

Ήλθατε στήν τών Αλεξανδρέων Μεγάλη Πόλη τής περιλαλήτου Αιγύπτου, φέροντες τήν αγάπη τών κατά τόπους Έκκλησιών σας στην Ήπειρο τής όποίας Φωτιστής καί Έφορος είναι ό δεύτερος έκ τών Εύαγγελιστών, από Αιγύπτου καί Λιβύης μέχρι τών νοτιωτάτων έσχατιών τής Άφρικανικής γής.

Ήλθατε στήν χώρα του Νείλου, κοιτίδα του Χριστιανισμού καί δημιουργό θεολογίας που όδήγησε τήν ύπ' ουρανόν Έκκλησιαστική κοινότητα στήν όδό τής Άληθείας.

Σας ύποδεχόμεθα ως ό διάδοχος Πάπας καί Πατριάρχης τών μεγάλων Πατέρων καί

Διδασκάλων τῆς Πίστεως, τῶν Ἁγίων Ἀρχιεπισκόπων καί Παπῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκλείσαν τόν Ἀποστολικό καί Πατριαρχικό Θρόνο Ἀλεξανδρείας, τοῦ Προέδρου τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου Ἀλεξάνδρου, τῶν ὑψιπετῶν θεολόγων καί στύλων τῆς πίστεώς μας Μεγάλων Ἀθανασίου καί Κυρίλου, τοῦ ἱερομάρτυρος Προτερίου, τοῦ σκαπανέως τῆς ἀγάπης Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος καί πλήθους ἄλλων Ἁγίων Ἀρχιεπισκόπων καί Παπῶν, οἱ ὁποῖοι καθοριστικῶς ἐθεολόγησαν, θυσιαστικῶς διεποίμαναν καί μαρτυρικῶς ἐτελεύτησαν, ἀπό τῶν αἰχμηρῶν αἰῶνων τῶν αἰρέσεων καί τῆς Ἀραβικῆς κατακτήσεως ἕως τῶν νεοτέρων χρόνων.

Σᾶς ὑποδεχόμεθα στήν ἁγιοτόκο χώρα τοῦ Νείλου, τῆς ὁποίας ἡ περίφημη Κατηχητική Σχολή Ἀλεξανδρείας τοῦ Πανταίνου, τοῦ Κλήμεντος καί τοῦ Ὠριγένους προέβαλε τόν σύνδεσμο χριστιανικῆς πίστεως καί ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ἐνῶ οἱ ἀχανεῖς ἔρημοι ἐγέννησαν τόν ἀναχωρητισμό, τόν ἀσκητισμό καί διεμόρφωσαν ὀριστικῶς τόν ὑπ' οὐρανόν Μοναχισμό καί τούς κανόνες του, διά τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων τοῦ Μεγάλου Παχωμίου, τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου, τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, τῆς Ὑσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, ὡς καί ἀναρίθμητης στρατίας ἁγίων Μοναχῶν, ἀνδρῶν καί γυναικῶν.

Σᾶς ὑποδεχόμεθα ὡς «Πατήρ Πατέρων, Ποιμὴν Ποιμένων καί Ἀρχιερεὺς Ἀρχιερέων» - συμφώνως μέ τήν ἀνά τούς αἰῶνας διαμορφωθείσα Πατριαρχική φήμη τοῦ Προκαθημένου τῆς παλαιφάτου Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας- τῆς πολυπάθου Ἀφρικῆς. Τό ἀνά τήν «ἡπειρο τοῦ μέλλοντος» - ὅπως προφητικῶς χαρακτήριζε τήν Ἀφρικὴ ὁ ἀοίδιμος πνευματικός μας Πατέρας καί Προκάτοχος κυρός Παρθένιος Γ', Πρόεδρος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τοῦ «Διαλόγου τῆς Ἀγάπης» μεταξύ τῆς Ὀρθοδόξου καί Ρ/Καθολικῆς Ἐκκλησίας- ποιμνιο στρέφει τό βλέμμα του πρὸς το Ἱερό Κέντρο τῆς Ἀλεξανδρείας, ἀναμένον νά τό ὀδηγήσουμε εἰς νομάς σωτηρίου. Τό γηγενές πλήρωμα πεινᾷ τόν Χριστόν καί διψᾷ τήν Δικαιοσύνην, ἀλλά καί εὐρίσκεται εἰς τήν διάθεσιν δυσαριθμῶν νεοπροστεστατῶν ψευδοποιμένων καί «χαρισματικῶν» ψευδοπροφητῶν, «λύκων βαρέων, μή φειδομένων τοῦ ποιμνίου».

Σᾶς ὑποδεχόμεθα στήν θεοβάδιστη Αἴγυπτο, τόν τόπο πού προσέφερε ἀσφάλεια ἀπό τόν αἰμοσταγῆ Ἡρώδη στόν Νηπιάσαντα Κύριο καί Ἀρχηγό τῆς Εἰρήνης κομίζοντας εἰρήνη καί φιλαδελφία καί ἀγάπη. (Ἑσθ.3,13). Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ἡ εἰρήνη αὕτη θά διέπει πάντοτε, ἐν ἀμοιβαίῳ σεβασμῶ καί ἀγαστῇ συνεργασίᾳ, τίς σχέσεις τῶν Αποστολικῶν Θρόνων μας, ἀλλά καί τίς διεκκλησιαστικές σχέσεις γενικώτερα.

Ἀδελφοί ἐν Κυρίῳ ἠγαπημένοι,

Σήμερα βιώνουμε μία ἀκραῖα μεταβατική ἐποχή. Ἡ βία καί ὁ πόλεμος, ἡ φτώχεια καί ἡ ἐξαθλίωση, ἡ κλιματική ἀλλαγὴ, τό προσφυγικό ζήτημα, ἡ προστασία τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ κοινωνικὴ ἀνισότης, ἡ προστασία τῆς παιδικῆς ἡλικίας καί τῆς γυναίκας, ὁ ἐντεινόμενος θρησκευτικὸς φονταμενταλισμός, ἡ κρίση ἀρχῶν καὶ ἀξιών, ὀδηγοῦν τόν ἄνθρωπο σὲ ἀπελπισία. Ἀποτελεῖ, λοιπόν, μονόδρομο ὁ κοινὸς ἀγῶνας ὅλων μας, πρωτίστως ἡμῶν τῶν πνευματικῶν ταγῶν, γιὰ τὴν προώθηση τῆς ἐνότητος, τῆς ἀλληλεγγύης καί τῆς ἀδελφосύνης, ἐν ἐπιγνώσει ὅτι ἡ ἰδίᾳ ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ μεγάλη ἐπανάσταση στὸν χῶρο τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων, τῆς προστασίας, τῆς ἱερότητος καί τῆς ὠραιότητος τοῦ προσώπου καί τῆς ἀναδείξεως τοῦ ἐν Χριστῶ αἰωνίου προορισμοῦ του.

Κατ'αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ὀριακὴ στιγμὴ, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ προσφέρει στὸν κόσμον τὴν μαρτυρία τῆς ὑπάρξεως τοῦ ζῶντος Θεοῦ καί τὴν ἐλπίδα τῆς ἐλεύσεως τῆς Βασιλείας Του στήν ἱστορία. Ὑπὸ τίς παρούσες συνθήκες, τό ἔργο τῆς Διεθνοῦς Μικτῆς Επιτροπῆς τοῦ Διαλόγου μεταξύ Ὀρθοδόξου καί Ρ/Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία γιὰ πρώτη φορά συνέρχεται στήν Καθέδρα τοῦ καθ' ἡμᾶς Παλαιφάτου καὶ Ἀποστολικοῦ Θρόνου, ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητο ὀρόσημο στήν ἱστορία καί πολύτιμο κεφάλαιο γιὰ τὴν ζωὴ καί τὴν περαιτέρω πορεία τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Καί τό κεφάλαιο αὐτό βρίσκεται ἤδη στὴ διάθεσή μας καί ἀναμένει τὴν ἀπό μέρους μας ἀξιοποίησή του, βρίσκεται δὲ γενικὰ στὴ διάθεσιν τῆς Χριστιανοσύνης πρὸς ἐξυπηρέτηση τοῦ ἰδεώδους τῆς ἐνότητος, ὅπως αὐτὸ

παρουσιάζεται έκκλησιολογικώς καί όντολογικώς κατά τήν σημερινή πανεπίσημη έορτή τής έν τῷ κόσμῳ φανερώσεως τής Έκκλησίας τοῦ Αρχιεπίμενος Χριστοῦ, τήν έορτή τής Πεντηκοστῆς.

Εἶναι πανθομολογούμενο ότι ό θεολογικός Διάλογος χρειάζεται νά καλλιεργηθῆ, νά προχωρήσει καί νά καρποφορήσει σε όλα τά επίπεδα μέ ειλικρίνεια, έντιμότητα καί άμοιβαῖο σεβασμό. Για τήν Όρθόδοξη Έκκλησία οἱ έπαφές, οἱ συνομιλίες, οἱ συνεννοήσεις και με μια λέξη ο διάλογος, εἶναι πράξεις συνυφασμένες με το εἶναι Της

Η μέχρι σήμερα πορεία τοῦ θεολογικοῦ Διαλόγου τῶν Έκκλησιῶν μας απέδειξε ότι για νά ἀναπτυχθεῖ ἕνας Διάλογος, πρέπει νά δημιουργοῦνται συνθηκες άμοιβαίας έμπιστοσύνης καί καλῆς θελήσεως. Συνθηκες έλευθερίας καί αγάπης, δύο μεγέθη πολύ σημαντικά. Επίσης, τά μέχρι τώρα θεολογικώς συντελεσθέντα, μάς υπενθυμίζουν άσφαλῶς τό καθήκον καί τήν εὐθύνη νά συνεχίσουμε νά προάγουμε τό ἔργο τής ένότητας, ένισχύουν δέ τήν έλπίδα ότι «ό έν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν οὐρανόθεν καταπέμψας το Πανάγιον Πνεῦμα» Κύριος τής Ιστορίας θά ευλογῆ καί έφεξῆς τίς προσπάθειές μας.

Δέν πρέπει, τέλος, νά λησμονοῦμε, ότι ἔχουμε νά καλύψουμε διά συστηματικῆς έργασίας μεγάλες άποστάσεις αἰώνων, νά διαλύσουμε προκαταλήψεις καί με ταπείνωση νά διδαχθοῦμε από τά σφάλματα τοῦ παρελθόντος

Εὐχαριστοῦμε τόν Τριαδικό θεό πού μάς άξίωσε σήμερα νά συναντώμεθα καί νά μετέχουμε τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ συμποσίου τής πίστεως καί τής έξ αὐτῆς άπορρεούσης αγάπης. Άσπαζόμεθα έν Κυρίῳ τούς προσελθόντες άδελφούς καρδινάλιους, άρχιερεῖς, ιερεῖς καί θεολόγους καί δι' αὐτῶν χαιρετίζουμε άδελφοποθῆτως τόν Αγίωτατο Προκαθήμενο τής Πρεσβυτέρας Ρώμης, Πάπα κ. Φραγκίσκο, τον Παναγιώτατο Αρχιεπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καί Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο και τούς Σεπτούς Προκαθημένους τής κατ' Άνατολάς Όρθοδόξου Έκκλησίας, έπευχόμενοι διαπύρως όπως ό Κύριος Ίησοῦς Χριστός, ό Σωτήρας καί Λυτρωτής μας, έπιβλέψη επί τήν ἄμπελον Του. *Ότε καταβάς τάς γλώσσας συνέχεε, διεμέριζεν ἔθνη ό Ύψιστος· ότε τοῦ πυρός τάς γλώσσας διένειμεν, εἰς ένότητα πάντας έκάλεσε, καί συμφώνως δοξάζομεν τό Πανάγιον Πνεῦμα'ο».*

Ακούλοθως, προσέφερε έργο αιγυπτιακῆς τέχνης προς τον Καρδινάλιο κ.Κυχ, προκειμένου να το προσκομίσει στον Πάπα Ρώμης κ.Φραγκίσκο.

Κατά την αντιφώνησή του ο Εκλαμπρ. Καρδινάλιος κ.Κurt Kych, Συμπρόεδρος της διεθνούς Μικτής Επιτροπῆς θεολογικού διαλόγου, μεταξύ άλλων, ετόνισε την μοναδικότητα της εορτῆς της Πεντηκοστῆς ως ημέρας φωτισμοῦ και αληθείας. Οσαύτως, μετέφερε τις ευχαριστίες του Προκαθημένου της Ρ/Καθολικῆς Έκκλησίας για την αβραμιαία φιλοξενία των πολυμελών αντιπροσωπιῶν των δύο Έκκλησιῶν και την άρτια διοργάνωση των εργασιῶν της Επιτροπῆς.

Εν συνεχεία στην Αίθουσα του θρόνου της Πατριαρχικῆς Μονῆς παρετέθη εόρτιος δεξίωση, κατά την οποία οι Σεβασμ. Μητροπολίτες Πισιδίας κ.Ιῶβ και Σηλυβρίας κ.Μάξιμος προσέφεραν ασημένιο δίσκο με την ανάγλυφη μορφή της θεοτόκου Παμμακαρίστου στην ΑΘΜ εκ μέρους του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου σε ένδειξη τιμῆς και ευχαριστιῶν για την φιλοξενία της διεθνούς Μικτῆς θεολογικῆς, ενώ ο Μακαριώτατος απέστειλε φιλαδέλφως Πατριαρχικό ωμοφόριο και επιτραχήλιο προς την ΑΘΠ διά των προειρημένων Ιεραρχῶν.

Επίσης, ο Σεβ. Μητροπολίτης Πισιδίας, Συμπρόεδρος της διεθνούς Μικτῆς Επιτροπῆς θεολογικού διαλόγου, φιλοφρόνως προσέφερε δῶρο εκ μέρους του Παναγιωτάτου κ.Βαρθολομαίου και προς τον Αρχιεπίσκοπο της Ιεράς Συνόδου, Μητροπολίτη Ναυκράτιδος κ.Παντελεήμονα, για την εν γένει άριστη διοργάνωση της διεθνούς συναντήσεως.

Τέλος, η Ελληνική Κοινότητα Αλεξανδρείας παρέθεσε επίσημο γεύμα προς τιμήν της ΑΘΜ και των μελών της διεθνούς Μικτής Θεολογικής Επιτροπής στις εγκαταστάσεις του εντευκτηρίου της.

Στις ως άνω εκδηλώσεις μετείχαν ο Εντιμ. Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος στην Αλεξάνδρεια κ. Αθανάσιος Κοτσιώνης, ο Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξανδρείας κ. Ανδρέας Βαφειάδης, Πρόεδροι ιστορικών Ελληνικών Οργανισμών, Συλλόγων και Σωματείων στην Νειλοχώρα, Κληρικοί της Ι. Αρχιεπισκοπής Αλεξανδρείας κ.α.

Φωτογραφίες κ.Γρηγορίου Χαλιακοπούλου, Αλεξάνδρεια